

Még balközépi képviselő korában kitűnően értette a házszabályokat s ezek magyarázata fölött támadt nem egy vitában az erkölcsi győzelem az övé volt. Mint elnök, ki a ház tanácskozásai vezetésének nagy és fölötte nehéz feladatát teljesíti, igen nagy hasznát veszi ebbeli tulajdonságának, mert alig van egyetlenegy képviselő is, ki a házszabályok tömkelegében akkora jártassággal bírna, mint ő. Egyébként is a ház tanácskozásait bámulatos tapintattal és körültekintéssel vezeti. Gyöngéd figyelemmel szokott viseltetni a fiatal kezdő képviselők iránt, kik először szólalnak fel a házban s rendszerint az első fellépés és felszólalás nehézségeivel küzdenek. Ilyenkor Péchy arra törekszik, hogy a házban csendet eszközöljön s a szónok meghallgattassék, miért is a fiatalabb nemzedék háláját, elismerését és ragaszkodását vívta ki.

A pártfusió alkalmával Péchy Tamás is teljes meggyőződéssel a szabadelvű pártba lépett s előbb Wenckheim Béla, azután Tisza Kálmán miniszterelnöksége alatt közmunka- és közlekedési miniszter volt öt évig, mely minőségében kiváló szolgálatokat tett az országnak s a nemzetnek. A magyarországi vasutak ügykezelési nyelvének magyarrá tételében nagyobb erélylyel s több sikerrel járt el, mint elődei. A vasutak körében lábra kapott magyarosodás főleg neki köszönhető.

Miniszteriumának szolid vezetésén kívül főérdemei közé tartozik, hogy a keleti és északkeleti vasutak ügyeit ő hozta rendbe s a tiszai vasut az ő minisztersége alatt lett félig az államé. A közügyek terén tett kiváló szolgálatai elismeréseül s magas állásának megfelelőleg, ő felségétől a valóságos belső titkos tanácsosi czimet és méltóságot nyerte.

Rakovszky István.

Született 1847. szept. 26-án Kocsócson, Trencsénmegyében. A történelmileg ismert Rakovszky-család egyenes sarja. — Ötödik éves kora óta Pesten él, hol gymnasialis és jogi egyetemi tanulmányait végezte. — Már mint fiatal ember, szorgalmasan dolgozott az Ökröss Bálint által szerkesztett »Jogtudományi Közlöny« hasábjain. »A királynék koronázásáról« 1867-ben irt történeti és jogi tanulmányát a szerkesztőség külön is kiadta. — Politikai hírlapoknál működött, s hosszabb ideig volt »A Hon« rendes munkatársa. Kartársai és szerkesztői igen szerették. — Szépirodalommal is foglalkozott s jobb műveknek — többnyire francziából vagy angolból — fordításával.

1869-ben Pestmegyében tiszteletbeli aljegyzővé választották. Ő volt első választott tiszteletbeli tisztviselője a megyének. Akkor ugyanis Pestmegyének hosszas ideig nem volt főispánja, s az ő alkalmaztatása adott okot arra, hogy a megye — Nyáry Pál kezdeményezésére — választás útján alkalmazzon tiszteletbeli tisztviselőket.

Nemsokára, 1870-ben rendes aljegyzővé választották. Az adminisztráció minden ágában felváltva működött és gyűjtött tapasztalatokat és tanulmányt. Szorgalma kezdet óta kivívta a megye elismerését és

rokonszenvét. Az administration kívül a politikai és pártélet terén is tevékeny volt, s nem egy nevezetes mozgalma Pestmegyének fűződik az ő nevéhez. Az országban tágabb körben is viszhangot keltett megyei indítványai és kezdeményezései közül megemlíjtük Petőfi születése házának (Kiskőrösön) constatálását és megvételt, s azt, hogy az országban ő volt egyike az elsőknél, kik a bukovinai magyarok hazatelepítésének eszméjét terjesztették és hirdették.

Megyei működése miatt megszűnt az irodalomnak és hirlapoknak rendes munkása lenni; de mint külmunkatárs, szívesen látott vendége maradt a lapoknak és folyóiratoknak s a többi között a Budapesti

Rakovszky István.

Szemle is több ízben közölt tőle egyes tanulmányokat. Az 1877. év végével, mint első aljegyző és tiszteletbeli főjegyző egészségi állapota miatt leköszönt a megyei tisztségéről. De azóta is tevékeny részt vesz Pestmegye életében, mint a megye közigazgatási, és egyéb bizottságainak tagja. De sokáig nem tudott tétlenül maradni, s közgazdasági tanulmányait és tapasztalatait bő-

vitendő, az 1877. és 1878. években elvállalta a párisi nemzetközi világkiállítás magyar országos bizottságának igazgatói és titkári tisztségét. — Még mint megyei jegyzőnek 1872. óta több ízben ajánlották fel neki a képviselőjelöltséget Pestmegye több kerületéből; de mindannyiszor visszautasítá ez ajánlatokat azt állítván, hogy előbb még elméleti és gyakorlati tanulmányait kívánja bővíteni. Végre 1878-ban elfogadta Pestmegye ráczevei kerületének felszólítását s erős küzdelem után megválasztatott a szélső baloldal jelöltje ellen.

Mint képviselőt azonnal szíves elismeréssel fogadták kartársai. Erre mutat legalább, hogy azonnal megválasztatott a ház legfontosabb bizottságába, a pénzügyi bizottságba. Azóta folyton tagja s egyik legtevékenyebb, leghivatottabb előadója e bizottságnak. — Képviselői működésének első pillanata óta kiváló törekvését fordította arra

hogy az adó- és illetékkezelés az adózó közönség érdekében reformáltassék. Bizottságokban, pártértekezleteken és a házban; beszédekben és interpellációkban egyaránt sürgette e baj orvoslását és szava viszhangra talált nemcsak a pártban, de a kormánynál is. — S midőn az adókezelés reformja és a pénzügyi bíróság szervezése került szőnyegre, a pénzügyi bizottságnak hetekig, sőt hónapokig tartott fárasztó munkájában a javaslatokon az adózó közönség érdekében tett lényeges módosítások és javításokban az oroszánrész őt és Hege-dűs Sándort illeti, kik részletes és alapos tanulmányal és napról napra megújuló küzdelemmel harcoltak az adózó közönség érdekeiért, — míg a bizottság összes ellenzéki tagjai alig vettek részt e fárasztó munkában, holott különben pedig éppen az ellenzék oly nagyon szeretett és szeret izgatni e kérdésekkel.

A házban nem tartozik a sokat beszélők közé, — de ha azt hiszi, hogy használhat valamely ügynek, kiáll a küzdőterre, s ha felszólal, szívesen hallgatják meg beszédeit. Első beszéde, melyet a magyar nyelvnek az elemi iskolákban kötelező tantárgyként leendő behozataláról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál mondott, — a nemzetiségi képviselők kivételével — pártkülömbőség nélkül zajos tetszésre és üdvözlőletekre talált. — Azóta is azt tapasztalta, hogy szívesen hallgatják meg. Legutóbb a középtanodai törvényjavaslat tárgyalásánál mondott egy kitűnő beszédet, melyért meggratulálták nemcsak a házban, de azon kívül is.

Az 1878-iki választások alkalmával Turóczmegye szucsányi (turócz-szent-mártoni) kerülete hívta meg. A panszlavismus e magyarországi fészkeben erősen mozogtak a panszlávok s Turóczmegye magyar közönsége és hazafias pártja ennek ellensúlyozásául szólította fel őt a jelöltség elfogadására. — Ily körülmények között nem sokáig habozott, s bár a ráczkevei kerület szabadelvű pártja sehogy sem akart megválni tőle s ismételten és ismételten ragaszkodott az ő jelöltségéhez, ő mégis kötelességének tartotta azon kerület jelöltségét fogadni el, a hol ugyan nagyobb és nehezebb küzdelemre volt kilátása, de a hol a nemzetiség, a magyarság ügye igényelte áldozatkészségét.

Rövid néhány nap mulva megtanult tótul, hogy a választók mind-egyikével megértethesse magát, s midőn a panszlávok, kiknek jelöltje a hirhedt Mudron Pál volt, már-már biztosan kezükben tarthatni vélték a győzelmet, megjelent közöttük s a megye magyarérezelmű intelligentiájának, különösen pedig Lehotzky Lajosnak, a megye derék alispánjának támogatása mellett nagy és fárasztó küzdelemmel ugyan, de fényes eredménynyel győzelemre segítette a magyarság ügyét.

Az 1878-dik évi ülészak óta egyik jegyzője a háznak. — A közélet egyéb téerein viselt dolgai: a közhasznú és jótékonycélú mozgalmak körében tanusított tevékenységét mellőzve, csak azt említjük még meg, hogy 1869-ben a honvédséghez soroztatta be magát.

Nem jelentkezett önkénytesnek a közös hadsereghez, s kitette magát azon veszélynek, hogy esetleg 3 évi tényleges szolgálatra soroztassék be, csak hogy az akkor szervezőben s alakulóban levő honvédséghez juthasson. — Gyenge testalkata és gyenge szemei daczára »saját

felelősségére« soroztatta be magát azért is, hogy az általános védkötelezettség alkalmazásának ez első évében jó példát mutasson, csakhamar letette a tiszti vizsgát, s mint szabadságolt állományu hadnagy, a köteles szolgálati időn túl is sokáig megmaradt a honvédség kötelékében. — Csakis a f. évben kényszerült lemondani sokoldalú elfoglaltsága miatt.

A közélet kellemetlenségeit és keserőségeit enyhíti boldog családi élete, hol gondos és szeretetteljes neje, Szilassy Idának oldala mellett (kivel 1872-ben kelt egybe) és számos gyermekének körében mindig újabb erőt merít a nyilvános élet munkája és küzdelmeihez.

Mint szónok egyike a legjelesebbeknek. Kitünő munkaerő. Gyorsan és sokat dolgozik s a mellett jól. Készültség tekintetében is a ház legtanultabb tagjai közé tartozik.

Szathmáry Miklós.

Szathmáry Miklós született 1818. november 18-án Zemplénmegye Tállya városában. Itt végezte az algymnásialis osztályokat, a többit pedig és a jogot Sárospatakon. A joggyakorlati idő betöltése

Szathmáry Miklós.

után s így megszerezve előbb a kellő képzettséget, mely őt a közpályán való szereplésre is hivatottá tette, a mint legtöbb magyar földesúr, a mezőgazdaságra adta magát, de oly értelemben, hogy birtokának jó karban tartására, gondos művelésére fordított kiváló gondot. Ha mindenki ezt tette volna és tenné, sok tekintetben másként állnánk ma.

Szathmáry

Miklós ily értelemben, mint gazda és földbirtokos, a nemzet érdekeit szolgálta 1870-ig, mikor a gönczi választó-kerület (Abaujm.) bizalma kiszólitá őt a magán foglalkozás köréből s országgyűlési képviselőnek választotta.